

Taal actief

DE REFERENTIENIVEAUS

en Taal actief 4

Taal actief 4

en de referentieniveaus

Sinds augustus 2010 is de 'Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen' van kracht. Voor het basisonderwijs zijn daarmee de referentieniveaus 1F en 1S/2F verplicht. Wat betekenen de referentieniveaus precies en hoe zijn ze in *Taal actief 4* verwerkt? U leest het in deze brochure.

Wat zijn referentieniveaus?

Om de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen te verhogen zijn door het ministerie van OCW referentieniveaus vastgesteld. Deze geven aan wat kinderen in verschillende fasen van hun schoolloopbaan moeten kennen en kunnen. Daarnaast zorgen de referentieniveaus voor een betere aansluiting van het basisonderwijs op het vervolgonderwijs. Het geheel aan referentieniveaus wordt het referentiekader genoemd.

De eerdere kerndoelen hebben slechts een aanbodverplichting. De nieuwe referentieniveaus hebben een opbrengstverplichting: de kinderen moeten de beschreven kennis en vaardigheden dus echt beheersen. De referentieniveaus helpen ook om de beheersing van taal en rekenen beter toetsbaar te maken, zodat het prestatieniveau per kind goed zichtbaar is. Dit levert een goede basis voor opbrengstgericht werken in het onderwijs. Door de invoering van referentieniveaus is ook meer eenduidigheid in het hele onderwijs ontstaan en één gemeenschappelijke taal.

Over 1F en 1S/2F

In het basisonderwijs gelden twee referentieniveaus: 1F (fundamenteel niveau) en 1S (streefniveau). Voor taal is het streefniveau 1S precies hetzelfde als niveau 2F, wat het fundamenteel eindniveau voor de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo is. Omdat in het taalonderwijs de aanduiding 2F wordt gebruikt in plaats van 1S, hanteert ook Malmberg voor taal in het basisonderwijs de referentieniveaus 1F en 2F.

Het ministerie heeft voor taal bepaald dat 75% van de kinderen niveau 1F moet behalen aan het eind van het basisonderwijs. Kinderen op 1F-niveau stromen uit naar de kader- en beroepsgerichte leerwegen in het vmbo.

Voor niveau 2F geldt de eis dat 'een deel' van de 75% 1F-kinderen het niveau 2F moet behalen. Hoe groot dat deel is, is niet door het ministerie beschreven. Kinderen op dit niveau stromen uit naar vwo, havo en vmbo gemengde en theoretische leerweg.

Meer informatie over referentieniveaus staat op www.taalenrekenen.nl.

De referentieniveaus

in Taal actief 4

Volledig geïntegreerd

Taal actief 4 voldoet volledig aan het referentiekader taal. Alle doelen uit het referentiekader zijn in de methode geïntegreerd. Binnen het referentiekader zijn vier taaldomeinen beschreven: mondelinge taalvaardigheid, schrijven, begrippen (door Malmberg woordenschat genoemd) en taalverzorging.

Taal actief biedt ook extra lesdoelen aan die niet expliciet in het referentiekader taal zijn beschreven. Deze lesdoelen zijn belangrijke schakels in *Taal actief* om elk kind naar een hoger taalniveau te helpen. Bijvoorbeeld het verschil tussen klinkers en medeklinkers, het herkennen en uitschrijven van afkortingen of het benoemen van tegenstellingen. Een overzicht van de doelen die niet in het referentiekader taal zijn beschreven, maar wel onderdeel zijn van *Taal actief*, staat in deze brochure op pagina 4.

Eén referentieniveau per les

In *Taal actief* worden de lesdoelen aangeboden op referentieniveau 1F en 2F. Incidenteel gebeurt dat zelfs op niveau 3F. Het lesdoel geeft dus het referentieniveau van de les aan. Elke les heeft slechts één referentieniveau.

Binnen een les hebben de opdrachten een oplopende moeilijkheidsgraad:

- 1 ster: drempelniveau
- 2 ster: basisniveau
- 3 ster: verrijkniveau

De referentieniveaus voor spelling en taalverkennen zijn toegevoegd aan de visuele leerlijnen van *Taal actief*. Bij elk lesdoel wordt het referentieniveau vermeld. De visuele leerlijnen van de domeinen Taal verkennen en Spelling, inclusief referentieniveaus per lesdoel, staan in deze brochure op pagina 6 en verder.

Voorbeeld

In het domein Spelling voor groep 7 is een van de lesdoelen: verkleinwoorden met -aatje, -ootje of -ootje. Het referentieniveau van dit lesdoel is 2F.

Bij de opdracht in *Taal actief* krijgen de kinderen extra ondersteuning: ze kunnen het woordbeeld terugvinden.

Bij de opdracht passen de kinderen de spellingregel of -afpraak toe zonder extra ondersteuning.

Bij de opdracht passen de kinderen de regel toe in een open opdracht.

De opdracht is de opgave die bij het referentieniveau van de les hoort, in dit geval 2F.

Lessen op niveau 2F

Vanaf groep 6 en vooral in groep 7 en 8 komen steeds meer 2F-doelen aan bod. *Taal actief* wil ook taalzwakke leerlingen bij deze doelen betrekken. Daarom adviseren wij kinderen met uitstroomperspectief 1F aan alle lessen mee en maken zij in elk geval kennis met alle doelen.

Voorbeeld

Het schrijven van een hoofdletter bij persoons- en aardrijkskundige namen is een doel op 2F-niveau in groep 5. *Taal actief* adviseert om deze les aan alle kinderen aan te bieden.

Vanaf groep 7 en 8 kan de leerkracht er voor kiezen om taalzwakke kinderen bij lesdoelen op 2F-niveau alleen de ★ opdracht te laten maken, al dan niet begeleid. Bijvoorbeeld werkwoorden met stam op d of t. De ★ opdracht geeft het kind ondersteuning door de manier waarop de vraag wordt gesteld. Bij de ★★ en ★★★ opdrachten is dit niet meer het geval.

Wat vindt Malmberg van de referentieniveaus?

Het idee van niveauverhoging en een betere aansluiting op het vervolgonderwijs ondersteunen wij zeer. Ook is het goed dat de referentieniveaus voor taal duidelijk beschrijven wat de kinderen aan het eind van de basisschool moeten beheersen. Daardoor kan het gehele onderwijs gericht toewerken naar de juiste opbrengst op het juiste niveau.

Bovendien stimuleert deze aanpak elk kind om het beste uit zichzelf te halen. Elk kind dus, ook kinderen die sneller of langzamer leren. Zo valt niemand buiten de boot.

Deze filosofie past bij de werkwijze van Malmberg. Ook onze methodes zijn er op gericht om elk kind op een zo hoog mogelijk niveau het basisonderwijs te laten verlaten. Daarom zijn in *Taal actief 4* de lesdoelen aan referentieniveaus gekoppeld en differentieert de methode consequent op drie niveaus. Op deze manier biedt *Taal actief 4* voor alle kinderen een goede balans tussen uitdaging en succeservaring én worden ze gestimuleerd om steeds een stapje hoger te zetten. Zo groeit elk kind tot het best haalbare niveau.

Meer weten?

Heeft u nog vragen over de referentieniveaus of de verwerking daarvan in *Taal actief 4*?

Onze methodespecialisten beantwoorden ze graag via 073 628 8722 of voorlichting.bao@malmberg.nl.

Lesdoelen

Overzicht van lesdoelen die niet in referentiekader taal (publicatie 2009), maar wel in *Taal actief 4* zijn opgenomen.

Taal actief biedt een aantal lesdoelen aan, die niet expliciet in het referentiekader taal zijn opgenomen. Een belangrijk uitgangspunt van *Taal actief* is om ieder kind naar een hoger taalniveau te tillen.

In het schema hiernaast ziet u welke doelen er in *Taal actief 4* zijn opgenomen maar niet in het referentiekader staan.

Taal verkennen

GROEP 4

Alfabet/alfabetiseren

- De kinderen leren het alfabet en kunnen de letters van het alfabet in de juiste volgorde zetten.
- De kinderen leren woorden in alfabetische volgorde zetten op grond van de eerste en tweede letter van het woord.

Klinkers/medeklinkers

- De kinderen leren het verschil tussen klinkers en medeklinkers.

Klankgroep

- De kinderen leren dat woorden uit klankgroepen bestaan.

Pictogram

- De kinderen leren wat pictogrammen zijn en waarvoor ze gebruikt worden.

Beleefd/onbeleefd taalgebruik

- De kinderen leren het verschil tussen beleefd en onbeleefd taalgebruik.

Tegenstelling

- De kinderen leren tegenstellingen benoemen.

Voorzetsel

- De kinderen leren voorzetsels herkennen.

GROEP 5

Alfabetiseren

- De kinderen leren woorden in alfabetische volgorde zetten op grond van de eerste, tweede en derde letter van het woord.

Regelmatische trappen van vergelijking

- De kinderen leren de regelmatige en onregelmatige vormen van de trappen van vergelijking.

Gebiedende wijs

- De kinderen leren zinnen in de gebiedende wijs zetten.

Voorzetsels

- De kinderen leren voorzetsels herkennen en gebruiken.

Verwijzen met persoonlijke voornaamwoorden

- De kinderen leren persoonlijke voornaamwoorden herkennen en gebruiken.

Bijwoord

- De kinderen leren bijwoorden herkennen en gebruiken.

Mannelijke en vrouwelijke persoonsnamen

- De kinderen leren mannelijke en vrouwelijke persoonsnamen herkennen en gebruiken.

Open/gesloten vragen

- De kinderen leren open en gesloten vragen herkennen en gebruiken.

GROEP 6

Voorzetsel

- De kinderen leren minder-frequente voorzetsels gebruiken.

Afkorting

- De kinderen leren afkortingen herkennen en gebruiken en leren afkortingen uitschrijven.

Tijdproef: overeenkomst tijd en persoonsvorm

- De kinderen leren de persoonsvorm vinden met de tijdproef.

Scheidbaar samengestelde werkwoorden

- De kinderen leren scheidbaar samengestelde werkwoorden herkennen als onderdeel/onderdelen van het gezegde.

Zelfstandig naamwoord afgeleid van werkwoord

- De kinderen leren van een werkwoord een zelfstandig naamwoord maken (werken – het werk, bestellen – de bestelling).

Persoonlijk voornaamwoord

- De kinderen leren persoonlijke voornaamwoorden herkennen.

Zelfstandig naamwoord met alleen enkelvoudsvorm of meervoudsvorm

- De kinderen leren dat een aantal zelfstandige naamwoorden geen enkelvoudsvorm of meervoudsvorm heeft (het geld).

Pleonasme

- De kinderen leren pleonasmen herkennen (de grote reus).

GROEP 7

Voorzetseluitdrukking

- De kinderen leren voorzetseluitdrukkingen gebruiken.

Bezittelijk, persoonlijk en aanwijzend voornaamwoord

- De kinderen leren het bezittelijk, persoonlijk en aanwijzend voornaamwoord herkennen en gebruiken.

Bepalingen van tijd en plaats

- De kinderen leren bepalingen van tijd en plaats herkennen.

Zelfstandige werkwoorden en hulpwerkwoorden

- De kinderen leren zelfstandige en hulpwerkwoorden herkennen.

Beeldspraak

- De kinderen leren vormen van beeldspraak herkennen en toelichten.

Bijwoord

- De kinderen leren bijwoorden herkennen.

Meewerkend voorwerp

- De kinderen leren het meewerkend voorwerp herkennen.

Gebiedende wijs

- De kinderen leren de gebiedende wijs gebruiken.

GROEP 8

Contaminaties

- De kinderen leren de delen van contaminaties herkennen (overnieuw = overdoen en opnieuw).

Functionewoorden

- De kinderen leren de functionewoorden lidwoord, voornaamwoord, voorzetsel en voegwoord herkennen.

Werkwoorden met vast voorzetsel

- De kinderen leren vaste voorzetsels bij werkwoorden gebruiken (denken aan).

Telwoord

- De kinderen leren telwoorden herkennen.

Wederkerend voornaamwoord

- De kinderen leren wederkerende voornaamwoorden herkennen en gebruiken (ik bemoei me daar nooit mee).

Betrekkelijke voornaamwoorden: die, dat, wat

- De kinderen leren de betrekkelijke voornaamwoorden die, dat en wat gebruiken.

Top 3 taalfouten (als/dan, hun/zij, jou/jouw – me/mijn)

- De kinderen leren de top 3 van veelgemaakte taalfouten vermijden.

Scheidbaar en onscheidbaar samengestelde werkwoorden

- De kinderen leren scheidbaar en onscheidbaar samengestelde werkwoorden herkennen en gebruiken.

Samentrekking

- De kinderen leren elementen in een zin weg te laten (voor- en nagesprek).

Spelling onveranderlijke woorden

GROEP 5

keuken

- De kinderen leren woorden schrijven met tweetekensklank in open lettergreep.

klein- kleiner- kleinst

- De kinderen leren de vergrotende en overtreffende trap schrijven.

GROEP 6

klein- kleiner- kleinst

- De kinderen leren de vergrotende en overtreffende trap schrijven.

GROEP 8

leeuweriken

- De kinderen leren meervouden met onbeklemtoonde lettergrepen -iken, -esen, -eten

Spelling werkwoorden

GROEP 7

Gebiedende wijs

- De kinderen leren de gebiedende wijs van onregelmatige werkwoorden (wees stil).

GROEP 8

Tegenwoordig deelwoord

- De kinderen leren het tegenwoordig deelwoord (lopend).

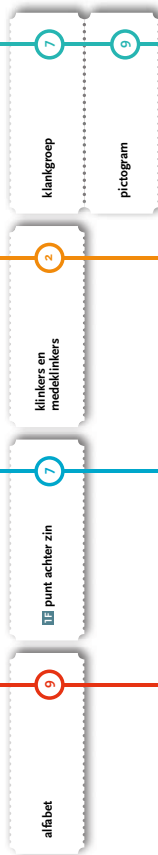
Samengestelde werkwoorden (on)scheidbaar

- De kinderen leren de samengestelde werkwoorden (on)scheidbaar (ik stel voor / ik heb voorgesteld).

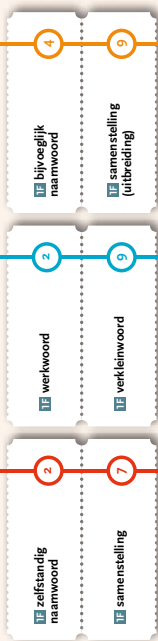
Verkennen van tekens

- letters
- leestekens
- alfabet

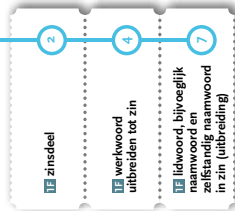
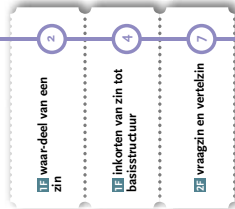
Verkennen van woorden

- woordbouw
- woordsoorten

Verkennen van zinnen

- woordgroepen
- zinsdelen
- zinstypen

Verkennen van taalgebruik

luisterwoorden

- 1-4 12 z medeklinkers aan het begin/eind
- 5-8 12 3 medeklinkers aan het begin/eind
- 9-12 12 2 medeklinkers met tussenklank

- 1-4 12 v, f
- 5-8 12 z, s
- 9-12 12 sch, schr

- 1-4 12 ng, nk
- 9-12 12 eer, oor, eur

- 1-4 12 ani, ooi, oei

- 9-12 12 eeuw, leuw, uw

weetwoorden

- 5-8 12 ei, ij

- 9-12 12 v, f, s, z

- 1-4 12 au, ou
- 5-8 12 ei, ij

- 1-4 12 cht, ch

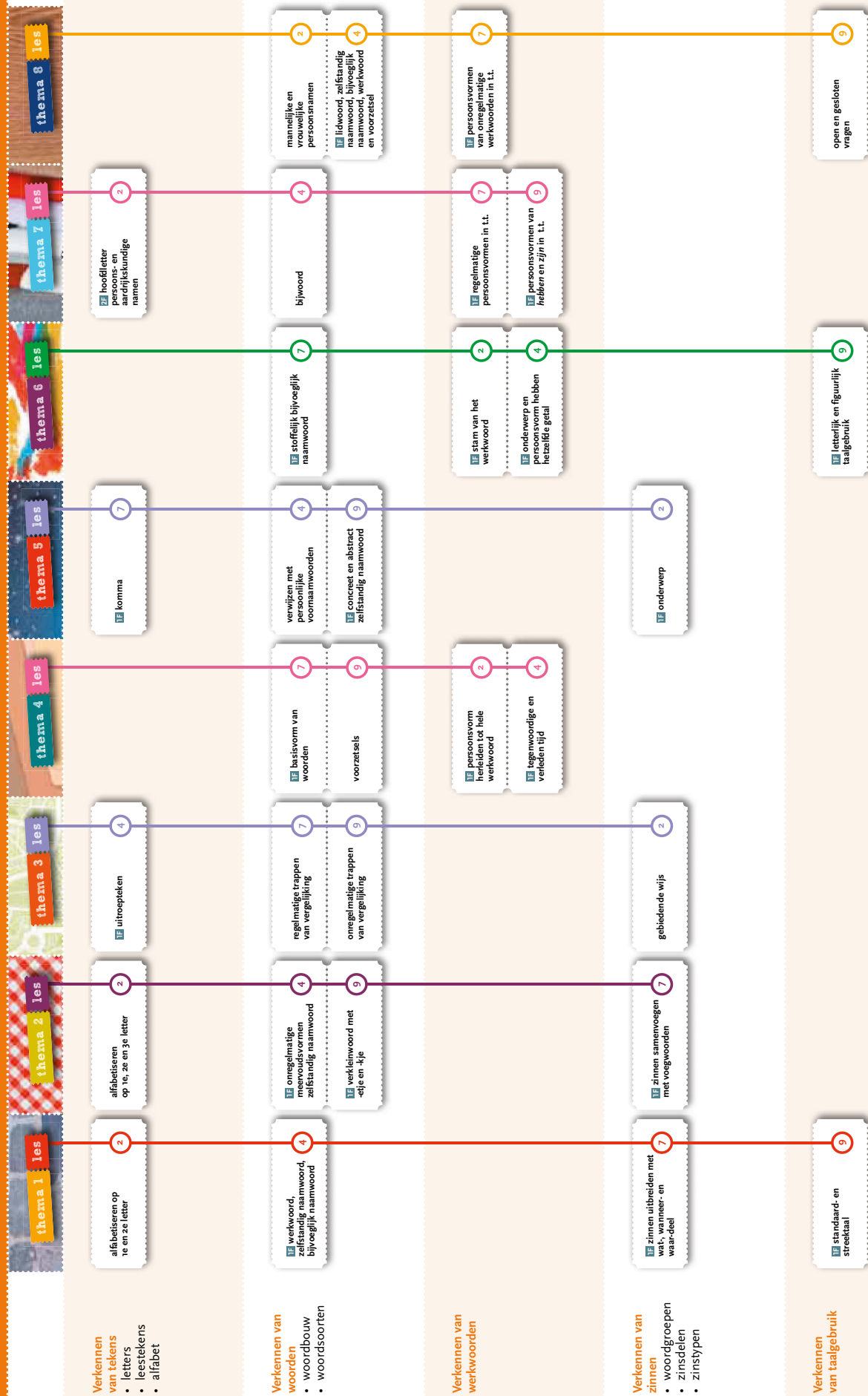
regelwoorden

- 5-8 12 eind-d

- 5-8 12 verkleinwoorden met je, tie, pie
- 9-12 12 eind-d

- 1-4 12 eind-d
- 5-8 12 gesloten klankgroep
- 9-12 12 open klankgroep

- 1-4 12 open klankgroep
- 5-8 12 gesloten klankgroep, dubbele medeklinker
- 9-12 12 open klankgroep, tweeteutenklank

luisterwoorden

thema 1 les
1-4 ng, nk
5-8 eer, oor, eur
9-12 aai, ooi, oei

thema 2 les
1-4 eeuw, leuw, uw

weetwoorden

thema 3 les
1-4 ch, ch
5-8 ei, ij
9-12 be-, ge-, ver-, te
1-4 ei, ij
5-8 be-, ge-, ver-, te
9-12 -ig, -lijk

thema 4 les
1-4 au, ou
5-8 cht, ch

regelwoorden

thema 5 les
1-4 eind -d
5-8 open lettergreep
9-12 gesloten lettergreep, dubbele medeklinker

thema 6 les
1-4 verkleinwoord met -je, -tje, -stje
9-12

thema 7 les
1-4 gesloten lettergreep
5-8 eind -d
9-12 open lettergreep

thema 8 les
1-4 gesloten lettergreep, dubbele medeklinker
5-8 open lettergreep, tweeteklenk
9-12

thema 9 les
1-4 vergrotende, overtreffende trap
5-8 -den, -eren, -enen
9-12 samenstellingen zonder tussenlatter

Verkennen van tekens

- letters
- leestekens
- alfabet

12 dubbele punt 9

13 komma 9

14 aanhalingsteken 9

Verkennen van woorden

- woordbouw
- woordsoorten

15 lidwoord, bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord en voorzetsel 2

16 voorzetsel (minder frequent) 2

17 afkorting 9

18 samenstelling met bijvoeglijk naamwoord of voorzetsel 2

19 neervoudsvormen van het zelfstandig naamwoord 2

20 voor- en achtervoegsels in afleidingen 2

21 zelfstandig naamwoord afgeleid van werkwoord 4

22 persoonlijk voornaamwoord 7

23 woord in lettergrepen verdelen bij woordafbrekingen 9

24 zelfstandig naamwoord met alleen enkelvoudsvorm of meervoudsvorm 2

25 buigings-e bij het bijvoeglijk naamwoord 4

26 pleonasme 9

Verkennen van werkwoorden

27 stam van het werkwoord 4

28 plaats van persoonsvorm in de zin (vraagproef) 7

29 zelfde klank- werkwoorden in de verleden tijd 4

30 overeenkomst onderwerp en persoonsvorm in getal (getalproef) 7

31 andere klank- werkwoorden in de verleden tijd 4

32 persoonsvorm verandert als de tijd verandert (tijdproef) 7

33 onregelmatige werkwoorden in de verleden tijd 4

34 je/jij achter persoonsvorm in de tegenwoordige tijd 4

35 scheidbaar samengestelde werkwoorden 9

36 persoonsvormen met -d-, -t-, en -t- in de tegenwoordige tijd 7

37 zelfde klank- werkwoorden -dd- en -tt- in de verleden tijd 2

Verkennen van zinnen

- woordgroepen
- zinsdelen
- zinstypen

38 plaats van onderwerp en gezegde in zinnen 7

39 zinnen onderscheiden 7

40 zinnen samenvoegen met voegwoorden van tijd 2

41 gezegde 7

42 enkelvoudige en samengestelde zinnen 4

43 persoonsvormen met -d-, -t-, en -t- in de tegenwoordige tijd 7

44 zelfde klank- werkwoorden -dd- en -tt- in de verleden tijd 2

Verkennen van taalgebruik

45 letterlijk en figuurlijk taalgebruik 9

luisterwoorden

1-4
ng, nk

weetwoorden

5-8
cht, ch

5-12
ei, ij

1-4
au, ou

9-12
i, klinkt als ie

1-4
c, klinkt als s of k

5-8
-ig, -lijk

5-8
ei/ji, au/ou

9-12
-age, -age

1-4
achtervoegel -heid

5-8
c, klinkt als s of k

1-2
vergroende, overtreffende trap

5-6
i, klinkt als ie

9-10
ie, klinkt als (t)ie

regelwoorden

5-8
v/f, s/z-wisseling

9-12
verkleinwoord met -je, -kje, -tje

1-4
eind -d

5-8
open lettergreep

9-12
gesloten lettergreep, dubbele medeklinker

1-4
samenstellingen zonder tussenletter

1-4
oestof's

9-12
open lettergreep

1-2
gesloten lettergreep, dubbele medeklinker

9-10
open lettergreep, korte a-kant

thema 1 les

thema 2 les

thema 3 les

Thema 4 les

thema 5 les

thema 6 les

thema 7 les

thema 8 les

werkwoorden
tegenwoordige tijd

1F werkwoorden met stam die niet op -d of -t eindigt

1F werkwoorden met
stam die op -t eindigt

1F werkwoorden waarbij v verandert in f

1F werkwoorden met stam die op -d eindigt

1F werkwoorden waarbij z verandert in s

1F werkwoorden met
stam die op -d of
-t eindigt

werkwoorden
verleden tijd

werkwoorden
voltooid tijd

voorbereidende
doelen uit de leerlijn
Taal verkennen

1F stam van het
werkwoord

1F zelfde klank-
werkwoorden in de
verleden tijd

4 **1F** andere klank-
werkwoorden in de
verleden tijd

1F onregelmatige
werkwoorden in de
verleden tijd

3F je/jij achter
persoonsvorm in de
tegenwoordige tijd

2F persoonsvormen met -d, -dt, en -t in de tegenwoordige tijd

2F zelfde klank-
werkwoorden: -dd- en
-tt- in de verleden tijd

7 **1F** plaats van
persoonsvorm in de zin
(vraagproef)

1F overeenkomst
onderwerp en
persoonsvorm in getal

7
persoonsvorm
verandert als de tijd
verandert (tijdproef)

verkennen van tekens

- letters
- leestekens
- alfabet

verkennen van woorden

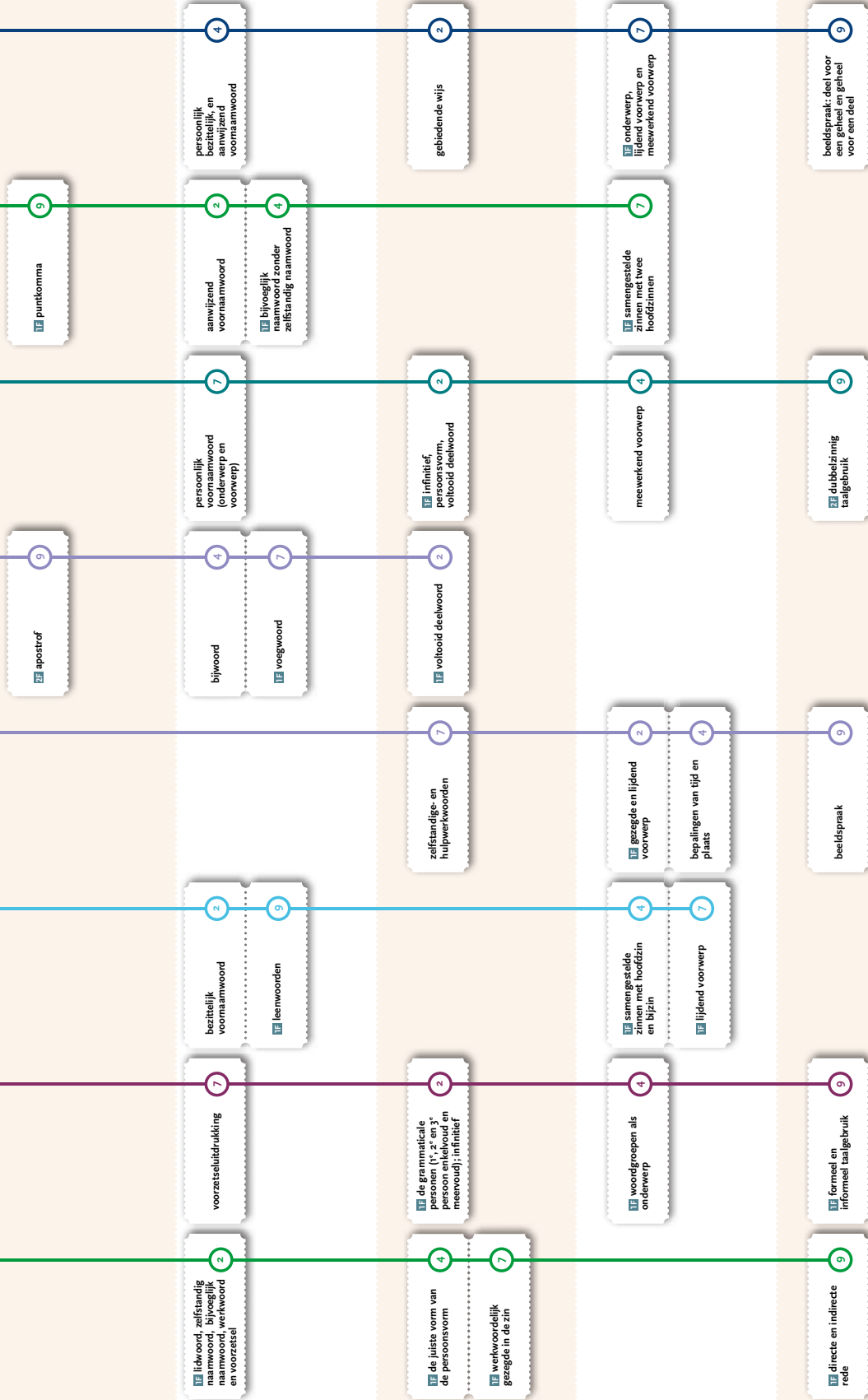
- woordbouw
- woordsoorten

verkennen van werkwoorden

verkennen van zinnen

- woordgroepen
- zinsdelen
- zinstypen

verkennen van taalgebruik

The diagram illustrates the application of spelling rules from two themes. It consists of two columns of rules, each with a color-coded header, and a list of words on the right. Lines connect the rules to the words they apply to.

thema 1 les (pink header):

- 12 ei, ij (1-2)
- 13 i klinkt als ie (9-10)
- 14 apostrof 's (5-6)

thema 2 les (yellow header):

- 15 au, ou (1-2)
- 16 woorden met isch(ig) (5-6)
- 17 c klinkt als s of k (9-10)

Words and Connections:

- 12 ei, ij:** Connected to 'eigen' and 'rij'.
- 13 i klinkt als ie:** Connected to 'rij' and 'eigen'.
- 14 apostrof 's:** Connected to 'eigen'.
- 15 au, ou:** Connected to 'oude' and 'auto'.
- 16 woorden met isch(ig):** Connected to 'schied' and 'schied'.
- 17 c klinkt als s of k:** Connected to 'schied' and 'schied'.

thema 1

regenwoordige tijd

3-4 IE werkwoorden
normaal/ stam op t (t,
4, 5, 6, 8)

7-8 IE werkwoorden met
v/f of z/s-wisseling
(3, 9)

11-12 IE werkwoorden met
stam op d (2, 7)

thema 2 les

verleden tijd

14 zelfde-klankwerk- woorden normaal (1, 4)	3-4	15 zelfde-klankwerk- woorden met stam op * (5)	3-4	16 andere-klankwerk- woorden normaal (6)	3-4	17 andere-klankwerk- woorden met wijziging van medeklinker (10)	3-4
18 zelfde-klankwerk- woorden met v/f- of z/s-wisseling (3)	7-8	19 zelfde-klankwerk- woorden met stam op d of t (2, 5)	7-8	20 andere-klankwerk- woorden met v/f- of z/s-wisseling (9)	7-8	21 werkwoorden met stam op d of t (2, 5, 7, 8)	7-8
22 zelfde-klankwerk- woorden met stam op d (2)	11-12	23 zelfde-klankwerk- woorden (1-5)	11-12	24 andere-klankwerk- woorden met stam op d of t (7, 8)	11-12	25 werkwoorden met een bijkomend spellingsprobleem (2, 3, 5, 7, 8, 9, 10)	11-12

thema 3 les

3-4

16 andere-klankwerk-
woorden normaal (6)

7-8

27 andere-klankwerk-
woorden met v.f. of
z/s-wisseling (6)

11-12

25 andere-klankwerk-
woorden met stam op
d of f, (7, 8)

3-4

15 zelfde-klankwerk-
woorden met stam
op t (5)

7-8

27 zelfde-klankwerk-
woorden met stam op
d of t (2, 5)

11-12

25 zelfde-klankwerk-
woorden (1-5)

thema 4 les

2F andere-klankwerk-
woorden met wijziging
van medeklinker (10)

3-4

2F werkwoorden met
stam op d of t
(2, 5, 7, 8)

7-8

2F werkwoorden
met een bijkomend
spellingprobleem
(2, 3, 5, 7, 8, 9, 10)

11-12

Thema 5 les

ema 6 les

Thema 7 les

thema 8 les

voltooi de tijd

Diagram illustrating the relationship between the number of words in a task and the number of words in the task.

- 3-4: 1) andere klankwerkwoorden normaal (6-8)
- 7-8: 1) andere klankwerkwoorden met $\frac{1}{2}$ of $\frac{1}{3}$ van de oorspronkelijke betekenis (6-8)
- 11-12: 1) zelfde- en andere klankwerkwoorden (1-10)
- 15-16: 1) zelfde klankwerkwoorden normaal (1-4, 5)
- 7-8: 1) zelfde klankwerkwoorden met $\frac{1}{2}$ of $\frac{1}{3}$ van de oorspronkelijke betekenis (1-3)
- 11-12: 1) zelfde klankwerkwoorden (1-5)

voorbereidende
doelen uit de leerlijn
Taal verkennen

- 4 de juiste vorm van de persoonsvorm toepassen
- 7 werkwoordelijke gezegde vinden in de zin

2 de grammaticale personen (1e, 2e en 3e persoon enkelvoud en meervoud) infinitief

h z

andige en
werkwoorden

2

2

gebieden

thema 1 les

11 aanhangstekens,
dubbele punt,
komma

4

thema 2 les

12 punt, vragetekens,
uitroeptekens

4

thema 3 les

21 hoofdletters

4

thema 4 les

22 dubbele punt,
puntkomma, komma

4

thema 5 les

23 inhoudswoorden

2

thema 6 les

24 functiewoorden

2

thema 7 les

25 samentrekking

4

thema 8 les

26 aanhangstekens,
dubbele punt, komma

4

verkennen
van tekens

- letters
- leestekens
- alfabet

verkennen van
woorden

- woordbouw
- woordsoorten

verkennen van
werkwoorden

13 bijvoeglijk gebruikt
voltooid deelwoord

2

17 inhoudswoorden

2

18 functiewoorden

2

19 telwoorden

2

20 wederkerend
voornaamwoord

9

27 voltooid deelwoord

2

28 voltooid en
onvoltooid tijd

9

29 onderwerp en
persoonsvorm bij
onduidelijk gezag

9

30 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

31 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

32 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

33 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

34 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

35 samentrekking

4

36 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

37 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

4

38 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

4

39 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

40 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

41 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

7

42 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

43 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

44 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

45 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

46 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

47 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

48 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

49 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

50 onderwerp, lijdend
voorwerp, meewerkend
voorwerp

9

luisterwoorden

weetwoorden

regelwoorden

1-2 c klinkt als k of s

9-10 leenwoorden uit het Engels of Frans

5-6 woorden met y

1-2 taal, leel, ueel

9-10 woorden met x

1-2 cht, ch

1-2 i klinkt als ie

1-2 age, oge, ege

5-6 woorden met y

5-6 ei, ij

5-6 woorden met iche

5-6 achtervoegsel ig, lijk

5-6 achtervoegsel heid, teit

5-6 hoofdletter

1-2 samenstellingen met tussenletters en

5-6 samenstellingen met tussenletter e

9-10 samenstellingen met z die klinkt als s / samenstellingen met tussenletter s

1-2 samenstellingen met koppelingen

5-6 trema

9-10 apostrof's

5-6 meervouden met onbekende liden, esen, eten

9-10 open en gesloten lettergreep

1-2 stoffelijk bijvoeglijke naamwoorden

5-6 open en gesloten lettergreep

tegenwoordige tijd

12 hls werkwoord
(infinitief)

12 tegenwoordig
deelwoord
(zonder en met -e)

12 tegenwoordig
deelwoord
(zonder en met -e)

12 tegenwoordig
deelwoord
(zonder en met -e)

verleden tijd

12 de verleden tijd:
dd en tt (2, 5)

voltooid tijd

12 voltooid deelwoord
zelfde klank (1-5)

12 bijv. gebruikt volt.
deelw.: zelfde klank,
d-soort (1-5)

12 bijv. gebruikt volt.
deelw.: andere klank
(6-8)

12 voltooid deelwoord
andere klank (6-9)

12 bijv. gebruikt volt.
deelw.: zelfde klank,
t-soort (4-5)

12 bijv. gebruikt volt.
deelw.: andere klank
(9-10)

12 voltooid deelwoord
zelfde- en andere klank
(1-10)

12 bijv. gebruikt volt.
deelw.: alle soorten
werkwoorden (1-10)

12 bijv. gebruikt volt.
deelw.: alle soorten
werkwoorden (1-10)

variabel

12 dubbelvormen:
besteedde / bestede
(2-5)

12 dubbelvormen:
praten / praatten

12 dubbelvormen:
benoemt / benoemd
(1-5)

12 dubbelvormen:
verwachte / verwachte
(2, 5)

12 dubbelvormen:
samen gestelde
werkwoorden:
(on)scheidbaar (1-10)

12 dubbelvormen:
voltooid deelwoord
op d of t (1, 3, 4, 10)

12 de persoonsvorm:
d, t, of dt (7)

voorbereidende
doelen uit de leerlijn
Taal verkennen

12 bijvoeglijk gebruikt
voltooid deelwoord

12 voltooid deelwoord

12 voltooid en
onvoltooid tijd

12 scheidbaar en
onscheidbaar
samen gestelde
werkwoorden

12 onderwerp en
persoonsvorm
bij onduidelijk getal

Meer weten?

Wilt u meer weten over de referentieniveaus en Taal actief?

Referentieniveaus taal

Kijk op www.taalenrekenen.nl. Op deze website van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vindt u informatie over de referentieniveaus en de uitwerking daarvan.

Taal actief

Meer informatie over *Taal actief* vindt u op www.taalactief.nl en op www.mijnmalmberg.nl.

Contact

De methodespecialisten van Malmberg hebben ruime ervaring in het onderwijs. U kunt ze bellen op (073) 628 87 22.

Uitgeverij Malmberg

Magistratenlaan 138

5223 MB 's-Hertogenbosch

Het beste halen uit ieder kind

Twee eindniveaus voor basisonderwijs

Referentieniveaus zichtbaar verwerkt